

KURJER WILEŃSKI

Nowogródzki, Grodzieński, Suwalski, Poleski i Wołyński

Pozycje przed wojną utracone

Nie wiemy, czy i kiedy zaczną grzmieć armaty. Narazie toczy się inna wojna, wojna dyplomatyczna. W walce tej strony nie wydają komunikatów sztabowych, jak to ma miejsce na wojnie. Zróbmy więc własne ześlawienia. Przesuńmy chorągiewki na mapie. Jak wyglądają poszczególne pozycje?

Japonia. Czytelnicy mają obok ciekawe depeche. Układ sowiecko-niemiecki spowodował kompletny przewrót w polityce japońskiej. Rząd barona Hiranuma ustąpił. Ustupający premier oświadczył szczerze i prosto, że, wobec zdrady Niemiec, rząd jego znalazł się w sytuacji „groteskowej”. Prasa japońska atakuje Niemców. Zdarzył się nawet incydent, że żołnierz japoński spoliczkował Niemca.

Stwierdzając, stwierdzić trzeba na tym odcinku kompletne niepowodzenie Niemiec.

Italia. Od chwili rozmowy w Salzburgu dało się zaznaczyć ochłodzenie stosunków obu partnerów osi. Wprawdzie prasa włoska dalej pisze o solidarności, jedyności itp., ale biorąc pod uwagę groźbę sytuacji i konkretne niebezpieczeństwo wojny, wypowiedzi te zdawały się mało przekonujące.

Teraz ogłoszono w Italii demobilizację powołanych pod broń roczników. W chwili, gdy Hitler gotuje się do decydującej rozprawy, Mussolini ogłasza... demobilizację. Czegoż trzeba więcej. Gest aż nadto zrozumiały. Zna czy, że Mussolini zdecydował się pozostać neutralnym.

Gdy w maju podpisano sojusz państw osi, prasa francuska twierdziła, że istnieje tajna klauzula, na mocy której Niemcy zobowiązali się nie wywoływać międzynarodowego konfliktu z powodu Gdańska. Obecne wypadki zdają się potwierdzać słuszność tych poglądów.

Jeszcze na jeden fakt zwracamy uwagę czytelników. Oto wczoraj ambasador włoski w Tokio złożył wizytę w tamtejszym M. S. Z. składając zapewnienia przyjaźni i wyrażając nadzieję, że współpraca włosko-japońska będzie się zacieśniać. Prasa japońska atakuje Niemców, a rząd włoski w sposób demonstracyjny zapewnienia Japonii o przyjaźni i życzliwości zacieśnienia stosunków. Jest to demonstracja. Demonstracja dla Niemiec nie przychylna.

Po tym jest jasne, że stosunki państw osi dalekie są od brzmienia przepisów układu sojuszniczego.

Hiszpania. Układ Stalina — Hitler wywołał oburzenie w Hiszpanii, która do niedawna krwawiła się w walce z bolszewizmem.

Prasa donosi, że gen. Franco zapewnił ambasadora Francji Marszałka Petaina, że w wypadku konfliktu, Hiszpania pozostanie neutralna. Po sunięcie na szachownicy dyplomatycznej niezwyklej doniosłości.

Po zwycięstwie gen. Franco liczo no w Niemczech na współdziałanie Hiszpanii z osią. We Francji wzbudzało to niepokój. Można powiedzieć, że sprawa granicy pirenejskiej stała się koszmarem Francji. Teraz koszmar znika.

Turecja. Niemcy ponawiali niedawno atak. Jak wiemy, spalił się on na panewce. Turecja pozostaje wierna blokowi pokojowemu.

Wymieniliśmy pięć niezmiernie ważnych pozycji. Wszędzie stwierdza się sukces „bloku pokojowego”. Oczywiście, dyplomacja jest walką, gdzie zdarzają się powodzenia i niepowodzenia. Zanotowane wyżej porażki Niemiec są jednak tak znaczne, że mogą decydująco zaważyć na szali wypadków.

Urojony ucisk Niemców w Polsce elementem gry dyplomatycznej

WARSZAWA, (Pat). Polska Agencja Telegraficzna ogłasza następujący komunikat urzędowy:

Od pewnego czasu przez prasę niemiecką prowadzona jest OSZCZER CZA KAMPANIA, oskarżająca Polskę o brutalizowanie mniejszości niemieckiej i podająca fakty nie tylko nieścisłe, ale będące czystym wymysłem. Dopóki obracało się to w ramach propagandy prasowej, nawet prowadzonej przez prasę uzależnioną całkowicie od rządu, ze strony polskiej ograniczono się do dementi lub do udzielania informacji tym, którzy ich uczciwie żądali.

W ostatnich dniach jednak te ZMYŚLONE FAKTY I NIEPRAWDZIWY WIADOMOŚCI ZNALAZŁY SIĘ W WYPOWIEDZIACH WYSOKICH CZYNNIKÓW RZESZY NIEMIECKIEJ, najwidoczniej tendencyjnie informowanych. W ten sposób RZĄD RZESZY CHCE UCZYNIĆ Z TEGO ELEMENTU GRY DYPLMATYCZNEJ.

W obliczu tego faktu RZĄD POLSKI ZMUSZONY JEST UROCZYŚCIE ZAPROTTESTOWAĆ PRZECIW METODOM mającym na celu wprowadzenie w błąd opinii międzynarodowej i rządów.

Nie wchodząc w tej chwili w zbyt wiele szczegółów należy podkreślić

Wysadzono dworzec w Tarnowie 7 osób zabitych

Aresztowanie dwóch dywersantów Niemców

TARNÓW, (Pat). Wczoraj o godz. 11,45 na dworcu w Tarnowie w hali bagażowej wybuchła bomba zegarowa, umieszczona w walizce oddanej na przechowanie.

JEDNA TRZECIA BUDYNKU DWORCA ULEGŁA USZKODZENIU. SIEDMIO OSÓB ZOSTAŁO ZABITYCH.

W związku z tym zamachem bombowym aresztowanych zostało 2-ch Niemców. W tym jeden obywatel Rzeszy niemieckiej, który świeżo przybył do Tarnowa. Nazwiska z uwagi na toczące się śledztwo nie są narazie ujawnione.

KATOWICE, (Pat). Policja w Katowicach ujęła obywatela niemieckiego Herberta Frendela, zam. w Bielsku, lat 23, słuchacza filozofii uniwersytetu wrocławskiego, który przyznał się, że złożył dwie walizki z bombami wybuchowymi w mieszkaniu Koeniga, zam. w Białej, ul. Sukiennicza Nr 2. Tak policja śląska jak i bielska dokonały aresztowań kilku Niemców, podejrzanych o współudział. Bomby te miały być przeznaczone, według zeznań ujętego obywatela niemieckiego do wysadzenia budynków publicznych w Białej i Bielsku. Dom, w którym mieści się mieszkanie Koeniga, należący do obywatela polskiego Polaczka wydarzyła się 28 bm. o godz. 14-ej eksplozja, która zniszczyła wnętrze.

WARSZAWA, (Pat). Robota dywersantów dała znów znać o sobie. Dnia 28 bm. o godz. 16,45 na odcinku Kraków — Kłaj znaleziono bombę oraz mechanizm zegarowy nastawiony na godz. 9-tą.

Nocne rozmowy w Berlinie Amb. Henderson u Hitlera

BERLIN, (Pat). O godzinie 22 m. 30 ambasador Henderson przyjęty został przez kanclerza Hitlera w pałacu Kanclerskim. W rozmowach bierze udział minister spraw zagranicznych Ribbentrop oraz dr Schmidt, jako tłumacz.

BERLIN, (Pat). Po rozmowie z ambasadorem Hendersonem kanclerz Hitler wezwał do siebie swych głównych współpracowników. Prawdopodobnym jest, iż konferencja ta będzie trwała do późnej godziny. W kołach miarodajnych oświadczają, iż w chwili obecnej nie mogą uczynić żadnej deklaracji ani co do przebiegu rozmowy, ani co do jej następstw. Odpowiedź sformułowana na piśmie będzie prawdopodobnie wręczona amb. Hendersonowi ciągu dnia dzisiejszego.

LONDYN, (Pat). Reuter donosi, iż jest nieprawdopodobnym aby tekst listu Hitlera i odpowiedź brytyjska zostały ogłoszone w Londynie przed dzisiejszym przemówieniem Chamberlaina i Halifaxa w Izbie Gmin i w Izbie Lordów.

Londyn, jak się wydaje, pragnie dać kanclerzowi Hitlerowi jaknajpóźniejszą możliwość przedstawienia brytyjskiej odpowiedzi przed jej ogłoszeniem.

Dziś parlament angielski

LONDYN, (Pat). Reuter komunikuje oficjalnie, że parlament został zwołany na wtorek o godz. 14.45.

Powszechna mobilizacja w Prusach

KRÓLEWIEC (Pat) — Wczoraj w Prusach Wschodnich zarządzono powszechną mobilizację.

Mobilizacja w Holandii

HAGA, (Pat). Wczoraj została zarządzona powszechna mobilizacja w Holandii.

HAGA, (Pat). W związku z ogłoszoną mobilizacją, powołano 15 roczników, połączenia okrętowe pomiędzy Holandią a Anglią zostały dziś przerwane.

takie kłamliwe oskarżenia, jak rzekome zamordowanie 24 Niemców koło Łodzi, 8 koło Bielska, wypadki kastracji z wyroków sądowych, obóz koncentracyjny dla mniejszości niemieckiej itp.

Powyższe wiadomości trzeba NAPIĘTNOWAĆ JAKO ZWYCZAJNE WYMYSŁY. ŻADEN Z PODANYCH FAKTÓW NIE ODPOWIADA PRAWDZIE.

Gdy rok temu chodziło o oderwanie Sudetów, z Berlina krzyżowano na cały świat o rzekomych prześladowaniach ludności niemieckiej, pomimo, że w Pradze funkcjonował uniwersytet niemiecki, a przedstawiciele tej mniejszości niastawali teki w rządzie republiki Czesko-Słowackiej.

Teraz ten sam manewr znów się powtarza. Znowu sprawa mniejszości

niemieckiej ma służyć jako tarcza do rozbijania państwa. Dlatego wymyślone są kłamstwa o rzekomych prześladowaniach. Tylko tym razem cały świat wie o co chodzi. Oświadczenie rządu stawia sprawę jasno. Berlin usiłuje pchnąć mniejszość niemiecką do dywersji aby pod tym pozorem móc realizować swe agresywne plany. Dla tego bajki o prześladowaniach muszą być starannie demaskowane.

List Hitlera do prem. Daladier Bezcenne żądanie oparte kłamstwem

BERLIN, (Pat). W liście do premiera Daladier, datowanym 27 bm. kanclerz Hitler stwierdza, że naród niemiecki żywi niewątpliwie w stosunku do swego niedawnego przeciwnika francuskiego uczucia sympatii i chęć zgodnego współzycia, która kazała mu zrezygnować raz na zawsze z dwóch odwiecznie niemieckich prowincji. To dobrowolne ograniczenie niemieckich życiowych żądań nie może być jednak tłumaczone jako uznanie dyktanda wersalskiego, także na wszystkich innych odcinkach. Dlatego kanclerz Hitler wysunął po odrzuceniu rządu polskiego pewne propozycje, które skłoniły Anglię do rozpoczęcia „dzikiej” kampanii antyniemieckiej i udzielenia Polsce gwarancji, co znów wywołało na niesłuchane podjudzenie przeciw Niemcom opinii w Polsce i wysunięcie „szaleńskich dla pokoju wręcz groźnych żądań”. DLA NARODU NIEMIECKIEGO NIEMOŻLIWYM JEST W CHWILI OBECNEJ, BEZ USZCZERBKU HONORU ZREZYGNOWAĆ Z BLISKO DWUCH MILIONÓW LUDZI, WIDZĄC ICH „MALTRETOWANYCH” TUŻ U SWOICH GRANIC.

Dlatego KANCLERZ HITLER STAWIA ŻĄDANIE POWROTU GDAŃSKA I POMORZA DO NIEMIEC ORAZ UREGULOWANIA „MACEDOŃSKICH STOSUNKÓW” PANUJĄCYCH NA ODCINKU MNIEJSZOŚCI NIEMIECKIEJ W POLSCE.

Kanclerz nie widzi ze strony niemieckiej żadnej możliwości by spowodować Polskę w rozsądny sposób do poprawy położenia, które dla narodu i Rzeszy Niemieckiej jest nie do zniesienia fakt, że dla takiego powodu naród francuski i niemiecki, byłby zmuszony wejść na drogę nowej, krwawej wojny, jest bardzo przykry

Pełna godności odpowiedź

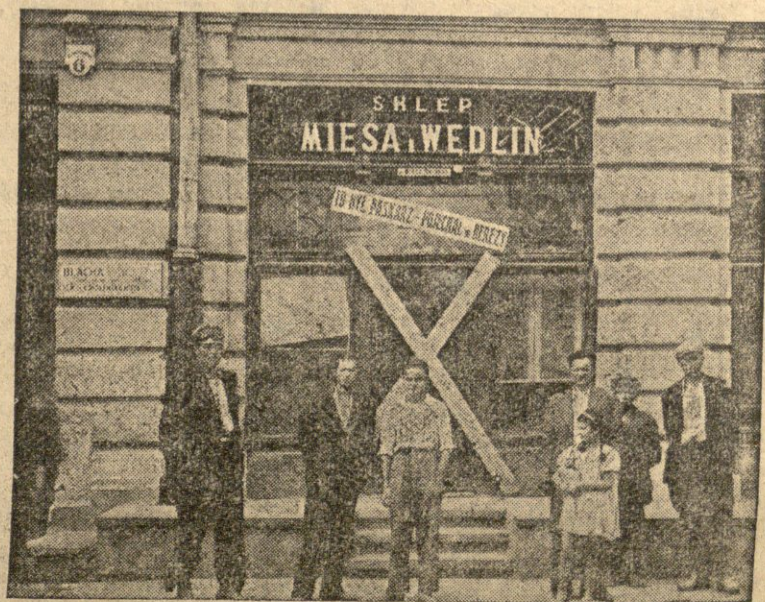
PARYŻ, (Pat). W Paryżu ogłoszono treść odpowiedzi premiera Daladier na oświadczenie kanclerza Hitlera, złożone amb. francuskiemu Coulondre.

W odpowiedzi swej premier Daladier stwierdza z naciskiem, że nikt nie może wątpić w uczucia pokojowe Francji, ale też nie ulega najmniejszej wątpliwości, że FRANCJA WIERNIE DOCHOWA SWOICH ZOBOWIĄZANI WOBEC POLSKI. W jasnej i szczerok solidarności Francji z Polską nie ma niczego, co mogłoby przeszkodzić pokojowemu rozwiązaniu kryzysu z honorem dla wszystkich pod warunkiem jednak, że istnieje szczerza wola pokoju.

W imieniu Francji i jej sojuszników premier Francji PROKLAMUJE DOBRĄ WOLĘ, GWARANTUJE ZA DOBRĄ WOLĘ POLSKI, skłonnej zawsze do zastosowania procedury swobodnego porozumienia możliwego między rządami narodów suwerennych.

Premier Daladier oświadcza, że gotów jest poczynić wszelkie wysiłki, by przeprowadzić pomyślną próbę pokojowego rozwiązania, ale w tej poważnej godzinie widzi się zmuszonym podkreślić, że LOS POKOJU CIĄGLE JEST JESZCZE W RĘKACH KANCLERZA HITLERA i że tylko jego szczerza wola pokoju może się przyczynić do uniknięcia wojny.

Tu był paskarz — pojechał do Berezy!

Zamknięty sklep Świcińskiego przy ul. Bazylińskiej w Wilnie.

Własna obsługa telefoniczna z Warszawy

Decyzja należy do Polski

WARSZAWA, (Tel. wł.). Na temat odpowiedzi rządu brytyjskiego, na propozycję, które otrzymał ambas. Henderson od Hitlera, informację jeszcze Warszawa nie posiada. W każdym razie wiadomo, że odpowiedź rządu W. Brytanii nie będzie w swojej istocie odbiegła od istoty listu premiera Daladiera do Hitlera.

Pomiędzy Warszawą a Londynem istnieje dalej jak najlepszy kontakt. Rokowania i rozmowy, które się toczą, interesują Polskę, ale oczywiście decyzja należy do Polski.

14 wypadków dywersji 30 pogwałceń terytorium przez samoloty

W ciągu 26 i 27 sierpnia zanotowano 14 wypadków niemieckich działań dywersyjnych na granicach Polski, oprócz 30 pogwałceń terytorium polskiego przez samoloty niemieckie. W stałych naruszeniach granicy przez Niemcy można zaobserwować następujące objawy:

Na granicy południowej i śląskiej działają bandy dywersyjne, na granicy Prus Wschodnich w aktach naruszenia granicy występują żołnierze armii regularnej. W rezultacie wszystkich dotychczasowych aktów dywersji Niemcy mają 5 żołnierzy zabitych, Polacy — 2 strażników pogranicznych. Nigdzie bowiem ze strony polskiej nie występowało wojsko, a wyjątek nie straż pograniczna.

Informacje propagandy niemieckiej

Informacje, które ukazały się ostatnio o rzekomej deklaracji rumuńskiej, zapowiadającej neutralność w razie zatargu, a także o mobilizacji w Słowacji są informacjami propagandy niemieckiej. Stosunki sprzymierzeńcze polsko-rumuńskie są jak najlepsze, co się zaś tyczy tzw. armii słowackiej, to nie ma ona żadnej wartości. W aktach dywersji na granicy polsko-słowackiej działają w mundurach słowackich Niemcy.

Echa zamachu na płk Koca

Do Poznania przybył mgr Władysław Banaczyk zwolniony z więzienia w Warszawie, w którym przebywał od 28 sierpnia 1937. Przeciw Banaczykowi toczyło się dochodzenie w związku z wypadkami pod willą płk Koca w r. 1937.

Szatan by się zarumienił za tych ludzi Chorobotwórcze bakterie szczepiono żołnierzom

Potem ich będą strącać na wroga

BERLIN, (tel. własny). Od dłuższego czasu robione były w Niemczech próby rozsiewania bakterii chorobotwórczych przy pomocy szczurów uprzednio zatrutych. Starania te nie dały jednak pożądanego rezultatu ze względu na ogromną śmiertelność zatrutych szczurów. Próba konserwacji bakterii w próbkach, celem rozrzucaenia ich po kraju nieprzyjacielskim również zawiodła ze względu na małą odporność bakterii przechowywanych w hermetycznym zamknięciu.

W ostatnich czasach dokonane zostały wobec tego mroźne kroki w trybach doświadczenia z ludźmi, przy czym iniekcjom bakterii poddani zostali żołnierze z oddziałów spadochronowych.

Kilkanaście takich wypadków miało już miejsce. Chodzi tutaj o to by tak, czy tak skazani na śmierć żołnierze oddziałów spadochronowych roznieśli przynajmniej między ludność wroga zarazki choroby, która została już zaszezepiona.

Dymisja gabinetu japońskiego

TOKIO, (Pat.). Gabinet japoński prem. Hiranumy podał się do dymisji. Rezygnacja rządu została podana do wiadomości cesarza.

WARSZAWA, (Tel. wł.). W sprawie zmiany rządu w Japonii wyrażana jest w Warszawie opinia, że jest to zupełnie naturalny wynik paktu sowiecko-niemieckiego. Zwracając przy tym uwagę, że nowy min. spr. zagr. Sato jest znanym anglofilem i germanofobem.

Japończycy zdejmują blokadę koncesyj angielskich

LONDYN, (Pat.). Agencja Reutersa donosi z Hongkongu: ubiegłej nocy wojska japońskie rozpoczęły wycofywanie się z terenów przylegających do granicy brytyjskiego terytorium na kontynent wprost Hongkongu.

Wojska te zostały sprowadzone przed kilku dniami w związku z zapowiedzią blokady Hongkongu. Osiem transportów załadowano na statki, które kolejno odchodzą. Na pograniczu pozostały tylko b. nieliczne oddziały żołnierzy.

Włosi wysiedlani z Gibraltaru

RZYM, (Pat.). Agencja Stefani donosi, że władze brytyjskie w Gibraltarze wezwały wszystkich Włochów do opuszczenia obszaru twierdzy.

Wydany został również zakaz żeglugi wszelkich statków włoskich na wodach Gibraltaru.

„Tajną instrukcję” poleceno zastosować niemieckim statkom

NOWY JORK, (Pat.). Miejscowa radiostacja przejęła radiowe instrukcje z Europy nakazujące 50 statkom niemieckim znajdującym się na morzu postępować w myśl „tajnej instrukcji”.

NOWY JORK, (Pat.). Stojący w tutejszym porcie statek niemiecki „Saint Louis” odszedł wczoraj wieczorem bez ładunku do Niemiec. Statek niemiecki „New York” zażądał z kapitana portu papierów, pragnąc natychmiast odejść do Niemiec. Funkcjonariusze linii, do której należą te statki odmawiają wyjaśnień co do przyczyn nagłych wyjazdów.

NOWY JORK, (Pat.). Havas donosi, że ostatni statek niemiecki opuścił port nowojorski, udając się do Bremy.

HORYNIEC - ZDRÓJ

SEZON CAŁOROCZNY.

W sezonie III od dnia 21 sierpnia — 31 października prowadzone są „Tanie pobyty” 28 dniowe za zł. 141 — obejmuje: mieszkanie, utrzymanie, kąpiele siarczane i borowinowe i opiekę lekarską. Stacja kolejowa w miejscu, na linii kolej. Jarosław — Rawa Ruska, pow. Lubaczów woj. lwowskie.

Przerwane połączenia z zagranicą z Polski

WARSZAWA, (Pat.). Wobec przerwania komunikacji kolejowej między Polską a Niemcami w dn. 27 bm. nie ma obecnie bezpośrednich połączeń z Belgią, Francją, Anelią, Holandią. Komunikacja dla Rumunów do Wiednia, Liznu i Pragi jeszcze się odbywa. Po ciagi do Węgier, Rumunii, Litwy i Rosji sowieckiej kursują według rozkładu.

Korespondencja do Niemiec zawieszona

WARSZAWA, (Pat.). Dowiadujemy się, że ze względu na pewne trudności komunikacyjne, wydane przez rządzenie władz niemieckich korespondencja wysyłana do Niemiec może ulec zwłoce.

Unieruchomienie szeregu międzynarodowych linii lotniczych

PARYŻ, (Pat.). Wstrzymano komunikację lotniczą na następujących liniach Paryż — Berlin, Paryż — Bukareszt, Paryż — Le Touquet, Paryż — Bordeaux. Na linii Paryż — Sztokholm czoraj odbył się ostatni lot.

Poza tym wstrzymano ruch na liniach: Paryż — Turan — Mediolan — Rzym i Paryż — Marsylia — Rzym. owolano również loty pocztowe nocne na linii Berlin — Hanower — Kolonia — Bruksela — Paryż.

Utrzymana została normalna komunikacja lotnicza na liniach Paryż — Londyn, Paryż — Marsylia — Algier — Tunis — Dakar, jak również na liniach do Syrii i na Daleki Wschód.

Naczelnym wódc sił Holandii

HAGA, (Pat.). Szef sztabu generalnego gen. REYNDERS mianowany został wodzem naczelnym sił zbrojnych Holandii na lądzie i morzu.

W Gdańsku znowu aresztowano inspektorów polskich

GDĄŃSK, (Pat.). W miejscowości Piekło policja gdańska zaaresztowała polskich inspektorów celnych Krajniaka i Kuspira pod absurdalnym zarzutem niszczenia zasieków drucianych.

Hitler milczy. Mussolini przyrzeka wysiłki w kierunku pokoju

PARYŻ, (Pat.). Havas donosi z Ottawy, że rząd kanadyjski nie otrzymał dotychczas odpowiedzi Hitlera na pismo premiera Mackenzie King'a. Mussolini odpowiedział listem, w którym zapewniał, że uczyni wszystko możliwe dla utrzymania pokoju.

Mobilizacja w Belgii

BRUKSELA, (Pat.). Belgijski minister obrony narodowej zarządził ub. nocy przeprowadzenie t. zw. fazy b. planu mobilizacyjnego. Zarządzenie to ma być rozplakatowane przez burmistrzów. Powzięte ono zostało jako uzupełniające zarządzenie ostrożnościowe.

Transatlantyk niemiecki ominął port angielski

LONDYN, (Pat.). Transatlantyczny statek linii Norddeutscher Lloyd „Europa” liczący 50 tys. ton, w drodze powrotnej z Nowego Jorku do Bremy zawiąnął miało do Southampton. W ostatniej chwili jednak „Europa” zdecydowała ominąć Southampton i płynąć całą parą do Niemiec.

HOTEL „ST. GEORGES”
W WILNIE
Pierwszorzędny — Ceny przystępne
Telefony w pokojach

Nowa prowokacja Gdańska

Zarekwirowano polskie pociągi towarowe

GDĄŃSK, (Pat.). Senat gdański wydał rozporządzenie mocą którego nie będą wypuszczane pociągi towarowe z Gdańska do Polski i na odwrót pociągi towarowe, idące z Polski tranzytem przez Gdańsk do Gdyni będą rekwirowane.

Wczoraj pociąg, idący z rudą ze stacji Pszczółki (Hohenstein) na terenie Wolnego Miasta Gdańska do Polski został zarekwirowany. Również pociąg idący z węglem przez Gdańsk do Gdyni został zarekwirowany na stacji w Sopocie.

Obie te rekwizycje są obecnie przedmiotem interwencji Komisarza Generalnego R. P. w Gdańsku.

Polska nie tamuje tranzytu

GDYNIA, (Pat.). Tranzyt kolejowy z Niemiec do Prus Wschodnich odbywa się normalnie.

Wezwanie do opuszczenia Morza Śródziemnego

LONDYN, (Pat.). Rozporządzeniem admiralicji angielskiej wszystkie statki pasażerskie wezwane zostały do natychmiastowego opuszczenia morza Śródziemnego.

W. Brytania potwierdza gwarancję niepodległości Belgii

LONDYN, (Pat.). Ambasador brytyjski w ruskim na polecenie rządu brytyjskiego zwrócił się o audiencję u króla Leopolda. W toku audiencji ambasador brytyjski zapewnił króla Leopolda że W. Brytania niezachwiała nie obstała przy swej gwarancji, udzielonej Belgii w marcu 1936 r.

Niemcy zatrzymują kutry rybackie na Morzu Północnym

PARYŻ, (Pat.). Agencja Havasa donosi, że szereg właścicieli kutrów w Boulogne oświadczyło, iż byli zatrzymani na morzu Północnym przez niemieckie okręty patrolujące.

Niemcy zabiegają o neutralność Turcji Nie pozostawiono im złudzeń

LONDYN, (Pat.). Dzienniki angielskie ogłaszają wiadomość z Angory, według której turecki PREZYDENT INONU ZAPEWNIŁ AMBASADORowi BRYTYJSKIEMU, ŻE TURCJA POZOSTANIE WIERNĄ SWOIM ZOBOWIĄZIANIOM SOJUSZNICTWA WOBEC W. BRYTANII. PREZYDENT INONU POINFORMOWAŁ O TYM AMBASADORA NIEMIECKIEGO VON PAPAN, KTÓRY USIŁOWAŁ OSIĄGNĄĆ OD TURCJI DEKLARACJĘ NEUTRALNOŚCI.

Prezydent Inonu oświadczył von Papenowi w sposób kategoryczny, że Turcja pozostanie lojalną w stosunku do swoich zobowiązań wobec W. Brytanii i Francji i UDZIELI OBU MOCARSTWOM NATYCHMIAST SWEJ POMOCY DLA PRZECIWSTAWIENIA SIĘ AGRESJI. Prezydent Inonu rozmawiał z von Papenem w obecności ministra spr. zagr. Turcji Saradzöglu.

Zamknięcie granicy niemiecko-duńskiej

PARYŻ, (Pat) — Agencja Havasa donosi z Kopenhagi, że Niemcy zamknęli granicę niemiecko-duńską Wedset, warte nemiende. i odróżni przybyli przez inny punkt już po zamknięciu granicy twierdzą, że to ma na celu odseparowanie zupełnie Niemców od Skandynawii

Warta strzelecka na Rossie

W dniu wczorajszym o godz. 14 na Rossie odbyło się przekazanie warty Związku Strzeleckiego przez wojsko.

Warta Strzelecka została zaciągnięta uroczysto w obecności Komendanta Podokręgu Z. S. kpl. J. Pittnera, przez Oddział Z. S. Monopolu Tytułowego.

Pierwszym D-cą warty jest podchorąży Kamiński L. Uroczystościom tym towarzyszyła orkiestra baonu wileńskiego J. H. Pracy.

Szcątki straconych powstańców?

Wczoraj podczas kopania rowów przeciwlotniczych na ul. Jak na Jasińskiego natrafiono na 30 szkieletów ludzkich.

Ponieważ wykopaliska znajdują się w stosunkowo niedalekiej odległości od miejsca stracenia powstańców z roku 1863, zachodzi przypuszczenie, że są to szczątki powstańców straconych przez moskali.

Obywatele miasta Wilna

W obronie miasta i własnego mienia musimy wydatnie zwiększyć szeregi ochotniczej straży pożarnej m. Wilna, która oprócz obrony pożarowo-lotniczej winna będzie pełnić służbę obywatelską straży porządkowej. Obywatele bez różnicy płci, przekonań i narodowości winni stanąć do współpracy w jednym szeregu, zgłaszając swój akces do służby obywatelskiej, aby spełnić swój obowiązek względem Ojczyzny.

Zapisy przyjmują się narazie w następujących miejscach:

1) Starostwo, Grodzkie ul. Żeligowskiego 4, okienko Nr 10 w godz. od 15 do 15.

2) Stowarzyszenie Mieszkańców Wilna ul. Zamkowa 4 (w podwórku), w godz. od 10 do 20

3) Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych ul. Mickiewicza 37 piętro w godz. od 8 do 15 (kasa)

4) Lokal OZN ul. Autokolska 13

w godz. od 16 do 20.

5) Lokal OZN ul. Lwowska 6 w godz. od 16 do 20.

6) Lokal Ochotniczej Straży Pożarnej m. Wilna ul. Arcybanińska 64 w godz. od 17 do 20

7) Dom Parafialny po-Bernardowski ul. Św. Anny w godz. 13—15.

8) Ubezpieczalnia Społeczna ul. Mickiewicza 27, pokój 324 w godz. od 8 do 12.

9) Związek Straży Pożarnej R. P. Okręg Wileński ul. Kalwaryjska 11 w godz. od 10 do 15.

Mieszkańcy m. Wilna są proszeni o zapisywanie się w swych dzielnicach.

Dalszy wykaz lokali w poszczególnych dzielnicach będzie podany dodatkowo.

Za Komitet Organizacyjny Prezes Stowarzyszenia Ochotniczej Straży Pożarnej m. Wilna

(—) LUDWIK BIELIŃSKI

Czy pakt bolszewicko-hitlerowski sprzeczny jest z sojuszem francusko-sowieckim?

Jak wiadomo, w maju 1935 r. podpisany został sojusz obrony Francji z ZSRR. Teraz znów Molotow i Ribbentrop podpisali nowy układ niemiecko-rosyjski, wykluczający wzajemne stosowanie siły zbrojnej. Nasuwa się pytanie: jaki jest wzajemny stosunek tych dwóch traktatów?

Pamiętamy jeszcze dobrze podróż p. Lavała do Moskwy na wiosnę 1935 r., gdy powracając z Rosji zatrzymał się w Warszawie jako delegat rządu francuskiego na pogrzeb Marszałka Piłsudskiego. Pamiętamy, jaka była sytuacja polityczna. Było to w rok po dojściu do władzy narodowego socjalizmu. Stosunki francusko-niemieckie i rosyjsko-niemieckie były wtedy jak najgorsze. Podpisany układ obronny zwracał się oczywiście, przeciwko Niemcom. Wynika to, zresztą, dość wyraźnie i z tekstu samego układu. Artykuł drugi owego traktatu brzmi:

W razie gdyby, w warunkach przewidzianych w § 7 art. 15 paktu Ligi Narodów, Francja lub ZSRR, pomimo szczerze pokojowych zamiarów obu krajów, stały się przedmiotem napaści nie spowodowanej ze strony jednego z państw EUROPEJSKICH, Z. S. R. R. i wzajemnie Francja użyć może natychmiast pomocy i poparcia

Artykuł cytowany zawiera cały istotny sens paktu.

Zwracamy uwagę na słowa: „ze strony jednego z państw europejskich”. Znaczący to, że układ nie dotyczył Japonii. A — wobec tego — przeciwko komu się zwracał? Agresję jakiego państwa europejskiego przewidywał Laval i Litwinow? Napewno nie chodziło o Szwecję, Norwegię, ani Rumunię, lub Grecję. Przymierzanie francusko-sowieckie zwracało się przeciw Niemcom.

Biorąc zasadniczo, te dwa rodzaje układów, jak pakt o nieagresji i sojusz obronny, nie stanowią żadnego przeciwieństwa. Państwo X może mieć przymierze z państwem Y skiero-owane przeciwko mocarstwu Z, a razem z tym pakt o nieagresji z państwem Z. Przykład: Polska była związana z Francją przymierzem obronnym skierowanym przeciw Niemcom, a mimo to Polska podpisała układ o nieagresji z III Rzeszą. Nie było w tym żadnej niespójności.

W takich jednak wypadkach układ o nieagresji musi zawierać klauzulę dopuszczającą pewne wyjątki. Klauzula taka może mieć charakter ogólny albo też charakter szczegółowy.

Przykład pakt o nieagresji podpisany między Polską a Sowietami przewiduje, że postanowienia jego tracą moc obowiązującą w wypadku gdyby któryś z kontrahentów zaatakował jakieś trzecie państwo. Natomiast układ polsko-niemiecki zawiera klauzulę szczególną. Mówi o tym, że rząd Rzeszy zna międzynarodowe zobowiązania Polski i że wypadki w tych układach przewidziane stanowią wyjątek wykluczający przepisy paktu. Przyjęto więc zasadę, że Polska i Niemcy nie uciekają się do siły zbrojnej, za wyjątkiem, jeśliby zaistniały ekologiczne przewidziane w umowie sojuszniczej polsko-francuskiej, czyli wyjątki fakt napaści Niemiec na Francję.

Układ sowiecko-niemiecki wyjątków takich nie przewiduje. Jego artykuł pierwszy brzmi:

Art. 1. Obie strony kontraktujące zobowiązują się wstrzymać od użycia wszelkiej przemocy, wszelkiej akcji agresywnej i wszelkiego ataku jednej strony przeciwko drugiej czy to indywidualnie, czy też wspólnie z innymi mocarstwami.

Brzmi to bardzo kategorycznie. Wymienia się wszelką przemoc, wszelki atak i każdą akcję agresywną. A przeciw, zgodnie z brzmieniem umowy francusko-sow., Rosja ma obowiązek uderzenia na Niemcy, jeśli Francja zostanie zaatakowana. Artykuł cytowany nowopodpisanego układu zdaje się to uniemożliwiać. Jednakowoż, analizując tekst bardzo starannie można dopóścić i inną interpretację. Przepis dość niejasny. Zależy jak będziemy rozumieć wyrażenia „atak”, „przemoc” itp. Można stać na stanowisku, że każde zastosowanie siły zbrojnej jest „atakami”. Ale można też bronić tezy przeciwniej, że „atakami” jest tylko niesprowokowana agresja, a że przyjsięcie z pomocą na padniętemu sojusznikowi nie daje się podciągnąć pod terminy układu niemiecko-sowieckiego. Przyjęcie tej ostatniej interpretacji oznaczałoby, że w wypadku ataku Niemiec na Francję, Sowiety mają wolną rękę.

Art. 2 jest jeszcze więcej kategoryczny.

Art. 2. Jeżeli jedna ze stron umawiających się stałaby się przedmiotem akcji wojskowej ze strony trzeciego mocarstwa, druga strona kontraktująca w żadnej formie nie okaże pomocy temu trzeciemu mocarstwu.

Sens wydaje się jasny: w wypadku wojny niemiecko-francuskiej Sowiety muszą zachować neutralność. Ale uważniejsza analiza nasuwa wątpliwość. Powiedziano gdyby jedna ze

stron stała się przedmiotem akcji wojskowej. Co znaczy „przedmiotem akcji wojskowej”? Możliwe jest dwa jakieś tłumaczenie: 1) gdyby jedna ze stron została zaatakowana przez inne mocarstwo, 2) gdyby znalazła się w stanie wojny z innym państwem. Doprawdy, trudno wybrać. Obie interpretacje zdają się jednakowo trafne. A przecież sens zupełnie, absolutnie inny. Można i tak i owak. Forma tak dwuznaczna, że nie wiadomo. Słowem, jak mówią po rosyjsku — „bez wodki nie razbieroz”...

A jest jeszcze art. 4. Żadna ze stron kontraktujących nie będzie brała udziału w jakimkolwiek ugrupowaniu mocarstw, skierowanym po średnio lub bezpośrednio przeciwko stronie drugiej.

Ten przepis wydaje się najkategoryczniejszy. Ale i tu możliwe są interpretacje. Dyplomaci moskiewscy mogą powiedzieć, że sojusz obronny z

Francją nie może być w żadnym wypadku uznany za coś w rodzaju „ugrupowania” skierowanego przeciwko Niemcom.

Jak widać, tekst paktu rosyjsko-niemieckiego, jest wysoce niejasny. Zwróciliśmy się do znawcy prawa międzynarodowego p. Prof. Sukienickiego pytając, czy — ściśle formalnie rzecz biorąc — układ ten jest czy nie jest sprzeczny z sojuszem francusko-rosyjskim. Prof. Sukiennicki odparł: „Niewątpliwie sprzeczny z duchem umowy z Francją, ale gdy chodzi o literę prawa można próbować bronić tezy, że sprzeczność nie zachodzi”.

Ta dwuznaczność jest charakterystyczna. Z całą pewnością dyplomaci sowieccy umyślnie dali taką dwuznaczność redakcji. Harmonizuje to z znakomicie z obecną grą Moskwy.

Stalin ubezpiecza się od strony Niemiec, ale nie chce iść zbyt daleko. Zostawia na wszelki wypadek otwartą furtkę. Dwuznaczne, skomplikowane przepisy dają w rezultacie Rosji pełną swobodę ruchów. Moskwa dalej chce uprawiać wygodną licytację: kto da więcej. I to tłumaczy owe, zdawałoby się, cyniczne oświadczenie złożone przedstawicielom armii francusko-angielskiej, że pomimo paktu z Ribbentropem — ZSRR gotów dalej prowadzić pertraktacje.

Dlatego — mówiąc bardzo ostrożnie — Berlin zrobił niepewny interes.

S. S.

ROWY I MASKI

Każdy może wykonać dla siebie prowizoryczną maskę przeciwgazową

Onegdaj ludność Wilna rozpoczęła kopać na placach publicznych rowy przeciwlotnicze dla przechodniów, zaskoczonych ew. atakiem lotniczym.

Wczoraj od wczesnego rana prace te trwały przy udziale wielu tysięcy osób. Do kopania rowów zgłosiły się MASOWO WSZYSTKIE WARSZTAWY SPOŁECZNE I „WSZYSTKIE ROCZNIKI”,

a więc młodzież szkół powszechnych zarówno chłopcy jak i dziewczęta, uczniowie gimnazjów, robotnicy, urzędnicy, starcy, młodzież obojga płci w sile wieku inteligencja ba! nawet w wielu miejscach — panie z towarzystwa, które nigdy dotychczas w życiu nie zaznały trudu pracy fizycznej.

Dzięki tak licznemu udziałowi ludności już wczoraj w wielu miejscach rowy te doprowadzono do stanu używalności.

Dziś od rana w dalszym ciągu na placach i na niezabudowanych parcelach będą trwały te prace. Należy też spodziewać się, że w najbliższym dniu Wilno pokryje się siecią rowów „przeciwlotniczych”, wystarczającą w zupełności dla potrzeb ludności, zaskoczonej przez ew. atak lotniczy na ulicach.

Niemniej ważną sprawą dla obrony ludności cywilnej przed atakami nieprzyjacielskiej floty powietrznej jest

SPRAWA MASEK PRZECIWGAZOWYCH.

Wojny pozycyjnej jeszcze nie ma, nie grozi nam też w razie bezpośredni atak lotniczo-gazowy. Każdy jednak obywatel powinien być gotowy na wszelkie ewentualności — to też obowiązkiem każdego jest zaopatrzyć się, nie zwlekając,

w sprzęt indywidualnej obrony przeciwgazowej.

Całkowite zabezpieczenie przed gazami bojowymi daje maska przeciwgazowa. Polski przemysł produkuje od

dawna dla ludności cywilnej doskonałej jakości maskę polską konstrukcji t. zw. maskę C₂.

Od kilku miesięcy już, wobec pogarszającej się sytuacji międzynarodowej, prasa i LOPP nawoływały ludność do nabywania tych masek drogą subskrypcji. Wielu przeczornych zamówiło te maski w miesiącach ubiegłych przez wileński LOPP i

otrzymało już je. Placówki LOPP-u, apteki, księgarnie przyjmują w dalszym ciągu zamówienia na nieograniczoną ilość masek C₂. Zamówienia te popłynęły obecnie wartką wartką falą. Maski zamówione będą jednak nadesłane po upływie pewnego czasu w kolejności zgłoszeń.

Obok maski gazowej z pochłanianiem węglowym i filtrem przeciwdymnym, która pozwala na swobodne poruszanie się w strefie zagazowanej, istnieje również sprzęt prowizoryczny, nie dający wprowadzić tak pewnej obrony przed gazami bojowymi jak maska C₂, lecz

wystarczający na krótki czas, potrzebny dla wycofania się ze strefy zagazowanej i chroniący przed cięższymi skutkami działania gazu. Sprzęt taki każdy może wykonać nawet we własnym zakresie z materiałów tanich i łatwo dostępnych. LOPP wydała popularną broszurkę o sposobach wykonywania takiego sprzętu. Jest ona do nabycia po b. niskiej cenie w biurze LOPP-u.

Broszurka ta podaje, że prowizorycznym sprzętem obrony przeciwgazowej mogą być

maseczki przeciwgazowe uszyte z kilku warstw flaneli z warstwą węgla aktywnego w środku. Maseczka zakłada się na nos i usta i przytwierdza szczelnie do twarzy za pomocą taśmy. Górny, zwężony brzeg maseczki, należy opierać na nosie, tuż między oczami, zaś dolny, zaokrąglony brzeg maseczki, można albo opie-

rać na brodzie, albo wkładać się go pod brodę zależnie od budowy twarzy.

Maseczki prowizoryczne są do nabycia w wileńskim oddziale LOPP-u przy ul. Wielkiej w cenie po 2.30 zł. Tamże można nabyć wszystkie materiały potrzebne do wykonania tej maseczki węglowej oraz otrzymać szczegółowe instrukcje co do sposobu jej wykonania.

Drugiego rodzaju prowizorium, zastępującym maskę gazową, są

tampony, składające się z 30 płatków gazy opatrunkowej, napojonej odpowiednim roztworem neutralizującym. Tamponem zakrywa się nos i usta, umocowując go na twarzy za pomocą tasemek.

I wreszcie duże usługi może oddać zwykła butelka bez dna, wypełniona darniną, torfem lub ziemią ogrodową. Szyjkę butelki bierze się w usta, a zatkawszy nos ręką, oddycha się spokojnie i nie bardzo głęboko. Ziemię lub torf, jak również i węgiel aktywny (nabyć można w LOPP-ie), w butelce osłania się z dwustron siateczką drucianą i flanelą, aby zawartość nie wysypywała się oraz nie przedostawała się do dróg oddechowych z prądem powietrza.

Jak widzimy więc, brak maski gazowej albo jej zepsucie się nie pozbawia możliwości skutecznej obrony przed gazami bojowymi.

Środki obrony tej są wszystkim b. łatwo dostępne.

Każdy może sobie sam sporządzić przed nadejściem zamówionej maski lub w innym wypadku, prowizoryczną maseczkę, tampony lub poprostu przygotować butelkę z „pochłaniaczem” gazów.

Każdy też powinien we własnym interesie zwłaszcza ten środek obrony prowizorycznej przygotować i stale mieć przy sobie w razie, gdyby sytuacja tego wymagała. (2)

Wszystkie artykuły i podręczniki potrzebne do założenia i prowadzenia Spółdzielni Spożywców dostarcza „Spółtem” Związek Spółdzielni Wilno, Zaułek Rossa 3 Tel. 56 i 30-6

Służbę ojczyźnie deklaruje sokolstwo polskie w Ameryce

NOWY YORK (Pał. Na terenach wystawy światowej odbyła się imponująca manifestacja sokolstwa polskiego, w której wzięło udział przeszło 25.600 Polaków. Zebrane sokolstwo uchwały jednomyślnie wysłać następującą depezę do P. Marszałka Śmigłego Rydza.

„Panie Marszałku, tysiączne rzesze sokołów zebrane na terenach wystawy światowej — jej celem obchodu święta sokolów, przesyłają Ci serdeczne pozdrowienia. Polscy słuźbujemy wierność i zapewniamy Pana Marszałka o gotowości ofiar swego mienia i życia. Pięć milionów Polaków w Ameryce gotowych jest poświęcić swoje życie dla świętej sprawy, do obrony której Polska jest gotowa”.

Naiwnych nie brak w Wilnie

Ktoś puścił plotkę o tym, że w Wilnie może zabraknąć wody i „zpobiegliwie” gospoście już zaczęły rocić... „zapasy”.

Bzdura! Wody w Wilnie nie brakuje i nie zabraknie. Wylać wodę!

Nad Naroczem

Są jeszcze świeże okopy z wojny światowej

IV*).

Urlopowo-wakacyjna (nawiasem mówiąc już przerwana) wędrowka po jeziorach bynajmniej nie rozleniwia i zyskała — wyrażając się modnie — aż nadbity aktualny aspekt. Słowo mo-że jest dziś na ustach wszystkich. A przecież jeziora to są nasze „małe morza”.

Przed dwoma miesiącami przysłuchiwałem się w Gdyni zdecydowanemu rozmowom polskich marynarzy. O nastojach wśród nich i o swych wrażeniach z pobytu w porcie białym

łem w cyklu artykułów, drukowanych w „Kurjerze”.

Ostatnia wędrowka w Trokach, nad Świtezianą i Naroczem daje możliwość uczyńnienia pewnych porównań. Mój Boże, zaledwie kilka lat wstecz na pienistych falach jezior zawodowy żeglarz był rzadkością, zjawiskiem niemal egzotycznym. Widziało się gromady amatorów, którzy przeważnie dla rozrywki uprawiali t. zw. sporty wodne i niewiedząc kiedy, trudno uchwylić tę chwilę, w której amatorstwo zaczęło się przekształcać w akcję planową. Powiedzieli bez ogródek w okrojonej mierze przyczyniła się do tego L. K. M. Doniedawna wielu chorowało na nieufność, na brak wiary w tę organizację, Tymcza-

sem L. K. M. spokojnie, na nic nie zważając, robiła swoje. Naturalnie można wytykać różne omyłki (kto jest bez błędów?), ale oto macie plan. Przypatrzcie się uważnie jak na Narocz grzywacze niosą na swych grzbietach żaglówki. Kilkanaście dużych żaglówek. Rozwinęte w pięknym szyku, jakgdyby wyruszały na bitwę morską.

Nad dzikim, największym jeziorem w Polsce, powoli powstaje... miasto. Jedno tylko schronisko szkolne (pozostające pod kierownictwem Józefa Dombry — nazwisko to brzmi, jak słowo dąb...) potrafiło tak rozbudować się, że czyni wrażenie małego miasteczka. Za schroniskiem przy szosie Ośrodek Żeglarski L. K. M. Do prawdy z tych młodych żeglarzy już teraz są prawdziwi marynarze. Takie same, podobne sylwetki do tych, które widziałem w Gdyni. I duch taki sam.

Tych chłopców wykształciło burliwe jezioro, zahartowały wichry naroczańskie. Już są zdolni, dorosli do największej przeprawy. To widać z oczu.

Oprócz szkolnego nad Naroczem znajdują się jeszcze trzy schroniska, w tym jedno harcerskie i wybudowane w tym roku schronisko Ligi Popierania Turystyki. Komunikacja autobusowa Wiesztortów bardzo sprawną. Ba. Narocz posiada własną stację kolei wąskotorowej, przy dworcu mieści się poczta, chłopak „Ruchu” ze wszystkimi gazetami, uwijający się raz przed pociągami, raz przed popularną restauracją „Naroczanka...”

W bieżącym sezonie nad Naroczem było przepełnienie. Przyjeżdżają tu ludzie z najdalszych zakątków Polski. Przeważa młodzież. Narocz uczy cenić dostęp do morza. „Morskość” Polski dokumentuje nie tylko Bałtyk, ale i niezliczone nasze piękne jeziora.

Jezioro Narocz zyskało sobie nazwę drugiego polskiego morza. Jest tak duże, że to określenie samo nieodparcie się nasuwa.

Już kiedyś pisałem: Półwysep Na nosy — to w miniaturze Hel. Kiedyś odbyłem ryzykowną wyprawę jakakolwiek przez środek jeziora na Nanosy w czasie porywistego wiatru. Na pół-

wyspie towarzyszą przybyszowi stada mew i czajuszek widoki na jezioro. Odludzie Nanosów zarastają teraz szuwarów. Nie wrócić w dawność, zarosniętą nowymi wrażeniami trzeźni.

Płynięmy na wyspę o zachęcającej nazwie: Wyspa Miłości. Spada ulewny deszcz ufa! Dlaczego wyspie nadano najpiękniejsze, najgorętsze imię, skoro walają się po niej zardzewiałe potworniki kolczastego drutu, a w skalistym gruncie są jeszcze świeże okopy z wojny światowej? Widocznie trzeba umieć jednakowo kochać i nie nawiązywać.

O zmroku księżyc powoli wychodzi na półow, spada do jeziora i trze-poce wśród srebrnych łusek. Na czło-wieka zastawia niewidzialne sieci...

Świeże okopy z wojny światowej zamieniają się w jeden wielki okop. W okop nocy.

ANATOL MIKULKO.

P. S. Nazwisko kierowniczk schroniska nad Świtezianą brzmi Karczewska, a nie Kaczewska, jak — wskutek omyłki technicznej — mylnie wydrukowano w jednym z poprzednich felietonów.

* Patrz „Kurjer Wileński” z 22 b. m. — „Nad Świtezianą nie ledę cytował Mickiewicza”; z 25 bm. — „Nad Świtezianą wśród słońca”; i z 26 bm. — „Nad Świtezianą wiele musi się zmieni”.

KRONIKA

SIERPIEŃ
29
Wtorek

Dziś: Ścięcie gł. św. Jana
Jutro: Feliksa
Wschód słońca — 8.4 m. 19
Zachód słońca — 6.6 m. 19

poszerzenia Zakładu Meteorologii US w Wilnie z dn. 28.VIII. 1939 r.
Ciśnienie 767
Temperatura średnia + 23
Temperatura najwyższa + 30
Temperatura najniższa + 14
Opad —
Wiatry południowe
Tend.: spadek, potem wzrost ciśnienia
Uwagi: chmurno, mgiełka.

WILEŃ KA DYŻURYAPTEK.

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki: Sapożnikowa (Zawalna 41); Rodowicza (Ostrobramska 4); Augustowskiego (Mickiewicza 10); Narbuta (Świętojańska 2); Zastawskiego (Nowogródzka 89).
Ponadto stale dyżurują apteki: Pka (Antoklska 42); Szanłyra (Legionowa 10) i Zajczkowskiego (Witoldowa 22).

SPRAWY SZKOLNE

— Liceum Gospodarcze w Wilnie przyjmuje zapisy na rok szkolny 1939. Egzamin wstępny odbędą się dnia 1 września r. b. Zapisy przyjmuje Kancelaria Liceum Gospodarczego w Wilnie, ul. Bazylińska 2 — 19. Tel. 25—97.

— Prywatna Koedukacyjna VI klasowa Szkoła Powszechna z uprawnieniami Szkół Państwowych im. Stefani Swida „Dziecko Polskie” (Mickiewicza 11) przyjmuje zapisy codziennie w godz. 12—14 do wszystkich klas oraz do Przedszkola.

— Męska Szkoła Krawiecka Instytutu Rzemieślniczego w Wilnie, z prawami szkół państw., ul. Żelazkowskiego 1—20, przyjmuje zapisy i udziela informacji w godz. 10—12. Program trzyletni obejmuje naukę teoretyczną i praktyczną szycia i kroju. Kandydaci w wieku lat 14—17 z cenzusem 4 i 6 oddz. szk. powsz.

— Męskie Gimnazjum Kupieckie Słow. Kupców, ul. Jagiellońska 2. Zawiadamia, że egzaminy wstępne rozpoczną się 31 sierpnia.

— Koedukacyjna Szkoła Doksztalająca Handlowa Słow. Kupców, ul. Jagiellońska 2. Przyjmuje zapisy do dnia 1 września w poniedziałki, środy i piątki w godz. 17—19.

— Prywatna Szkoła Powszechna stopnia III (z prawami) „Promień” — Wawulskiego Nr 4 przyjmuje zapisy na rok szkolny 1939-1940. Wysoki poziom naukowy i wychowawczy. Opłaty przystępne. Bezpłatne komplety francuskiego i niemieckiego. Kancelaria czynna: poniedziałki, środy i piątki w godzinach od 10 do 12.

— Doksztalająca Zawodowa Męska i Żeńska Wileńsko - Nowogródzkiego Instytutu Rzemieślniczego w Wilnie, ul. Św. Filipa Nr 8. Ogłasza, że zapisy nowowstępujących i zeszlonoocznych uczniów (nie) są przyjmowane w Sekretariacie Szkoły od dnia 21 sierpnia do dnia 1 września br. codziennie oprócz świąt w godz. 9—12 i 17—19.

Dyrekcja Szkoły prosi o przytrzymanie się terminu zapisów, po którym uczniowie mogą być nie przyjęci do Szkoły z powodu braku miejsc.

— Prywatna 6-klasowa Koedukacyjna Szkoła Powszechna Słow. „Rodzina Wojakowa” w Wilnie z prawami publicznych

szkół powszechnych przyjmuje zapisy dzieci od 28 siernia codziennie od 11—13 Mickiewicza 13. Opłaty niskie. Szkoła przyjmuje i dzieci osób cywilnych. Zniżka za drugie dziecko.

— Prywatne Gimnazjum Koedukacyjne „Edukacja”, Wilno, Wielka 47 (tel. 28-76) przyjmuje wpisy uczniów (uczenic) do kl. I, II, III i IV za zezwoleniem Kuratorium O. S. W.). Egzamina wstępne odbędą się dnia 1 września. Uczniowie(ce), którzy zdali egzamina w innych gimnazjach i nie zostali przyjęci z powodu braku miejsca, będą przyjmowani bez egzaminu na podstawi zaświadczeń odoonnych Gimnazjów Kancelaria czynna codziennie od godz. 10—13. Dyrektor Gimnazjum Br. Zapaśnik przyjmuje od 10—12.

— Kursy Koedukacyjne Zawodowe Stenografii im. Komisji Edukacji Narodowej w Wilnie, Wielka 47 (lokal Gimnazjum „Edukacja”) przyjmuje wpisy na r. 1939/40. Kurs trwa 10 miesięcy szkolnych. Stuchacze(czki) korzystają ze zniżek kolejowych Kancelaria czynna codziennie od 10—13 i 16—19.

— Kursy Koedukacyjne Doksztalające „Edukacja”, dawniej im. Komisji Edukacji Narodowej, Wilno, Wielka 47 przyjmuje wpisy na rok szkolny 1939/40 do wszystkich klas Gimnazjum nowego ustroju. Kancelaria czynna od 10—13 i od 17-19, tel. 28-76.

NOWOGRODZKA

— Powrót wojewody. 25 bm. wojewoda Sokołowski powrócił z urlopu i ojął urządowanie.

W ciągu jednego dnia wykopano rowy przeciwlotnicze w Nowogródzynie

We wszystkich miastach powiatu wych i większych ośrodkach miejskich na terenie województwa nowogródzkiego ludność przystąpiła do kopania rowów przeciwlotniczych. Kopiania rowów odbywa się entuzjastycznie przy licznych udziałach wszystkich warstw społeczeństwa, nawet nocą. Dziś kopanie rowów przeciwlotniczych zostało prawdopodobnie zakończone we wszystkich miastach Nowogródzyny.

Olimpiada szachowa

— BUENOS AIRES. (PAT.) Turniej narodów o puchar przechodni lorda Hamiltona Russela, zwany powszechnie olimpiadą szachową, rozpoczął się. W turnieju bierze udział ogółem 27 drużyn państwowych, z czego 15 europejskich, 11 amerykańskich i 1 azjatycka. Nie jest to załym liczba rekordowa, jak zapowiadano. Nie przy było spośród zgłoszonych 9 drużyn, w tym Słany Zjednoczone A. P. Nieobecność Stanów, Zj., które są obrońcą pucharu narodów i kilkakrotnym zwycięzcą w poprzednich olimpiadach jest wielką sensacją rozpoczynającego się turnieju. Drużyna Stanów Zjednoczonych nie stawiała się, gdyż uznała proponowaną sumę zwrotu kosztów za zbyt niską.

Drużyny zostały podzielone na cztery grupy, z których pierwsze trzy liczą po 7 drużyn, a czwarta — 6 drużyn.

W wyniku losowania do grupy pierwszej zostały zaliczone: Peru, Argentyna, Polska, Czechy, Paragwaj, Brazylia i Kanada. Do grupy drugiej: Chile, Niemcy, Urugwaj, Francja, Bułgaria, Łotwa i Boliwia. Do grupy trzeciej: Argentyna, Islandia, Dania, Litwa, Equador, Irlandia i Holandia.

Właściciel rozrachunku (nazwa wydawnictwa) „KURJER WILEŃSKI”
Nr rozrachunku 1
Na zł. _____ gr. _____
Wpłacający: (nazwisko) _____ (imię) _____
Poczta: _____ (miejscowość) _____ (ulica) _____ (numer domu) _____ (numer mieszkania) _____
Dziś wpłaty

Uśmiechnij się...

Tak — ale tylko wtedy, jeżeli możesz pokazać równe, zdrowe, białe zęby!

Piękne zęby można zachować tylko używając systematycznie proszku do zębów, pasty i eleksirów Lab. Chem. Farm. M. Malinowskiego. Pasta i proszek do zębów czyszczą zęby nie psując emalii i nadając im „śnieżną białkość” która stanowi o piękności zębów. Eliksir higieniczny miły w smaku, posiada własności antyseptyczne. Eliksir entymolowy zapobiega próchnicy, dzięki swym właściwościom wybitnie antyseptycznym i ściągającym i dlatego jest polecany przy skłonnościach do zapalenia dziąseł i okostnej.

Złóż ofiarę na FON

Wszystkim miłośnikom muzyki i sztuki, którzy chcą przyczynić się do rozwoju kultury w naszym kraju, proponujemy ofiarę na Fundację Oświatową i Naukową (FON). Ofiarę można przysłać na adres: FONDACJA OŚWIATOWA I NAUKOWA, ul. Mickiewicza 11, Wilno.

Przekaz rozrachunkowy
na zł. _____ gr. _____
złote słownie _____ gr. _____ jak wyżej _____
Właściciel rozrachunku (nazwa wydawnictwa): „KURJER WILEŃSKI”
Wilno, Biskupa Bandurskiego 4.
POCZTA: Wilno 1
Podpis przyjmującego _____
Dziś wpłaty _____
Nr nadawczy _____
Stempel okręgowy _____

RADIO

WILNO
WTOREK, dnia 29 sierpnia 1939 r.

6.56 Pieśń poranna. 7.00 Dziennik poranny. 7.15 Muzyka z płyt. 8.15 „Nie mów tego nikomu” — gawęda. 8.30 Przerwa. 11.57 Sygnał czasu i hejnał. 12.03 Audycja południowa. 13.00 Wiadomości z miasta i prowincji. 13.05 Program na dzisiaj. 13.10 Koncert rozrywkowy w wyk. Ork. Rozgl. Wil. pod dyr. Wł. Szczepańskiego (na Wilno i Warszawę II). 14.00 „Mieszkanie po wakacjach” — pog. dla kobiet A. Paszczyńskiej. 14.10 Muzyka lekka. 14.40 Sylwetka sportowa. 14.45 „Podróż fantastyczna” — powieść dla młodzieży. 15.00 Muzyka popularna. 15.45 Wiadomości gospodarcze. 15.50 Przegląd aktualności finansowo - gospodarczych. 16.00 Dziennik popołudniowy. 16.10 Pogadanka aktualna. 16.20 Współczesne sonatiny fortepiana nowe. 16.45 Kronika literacka. 17.00 Audycja poleska z Pińska. 17.30 „Portrety pamięci młodych wileńskich” — gawęda w opr. I. Sta wińskiej. 17.45 Graja słynni skrzypkowie. 18.00 Słynne symfonie z płyt. 18.45 Pieśni w wyk. Franciszki Platówny. 19.00 Audycja dla robotników. 19.25 Wywiad z uczestnikami I Kompanii Kadrowej. 19.40 Koncert rozrywkowy. 20.15 Muzyka z płyt. 20.25 Czytanka wiejskie. 20.40 Audycja informacyjna. 21.00 Przerwa. 21.05 Koncert symfoniczny z okazji Tygodnia Muz. w Lucernie. 22.00 „Polska a Wschód” — odczyt. 22.15 Przerwa. 22.20 Dalszy ciąg koncertu z okazji Tyg. Muz. w Lucernie. 23.00 Ostatnie wiadomości i komunikaty. 23.05 Zakończenie programu.

ŚRODA, dnia 30 sierpnia 1939 r.

6.56 Pieśń poranna. 7.00 Dziennik poranny. 7.15 Muzyka z płyt. 8.15 „Biała woda — polskie uroczysko Tatr Wschodnich” — pogadanka. 8.25 Wiadomości turystyczne. 8.30 Przerwa. 11.57 Sygnał czasu i hejnał. 12.03 Audycja południowa. 13.00 Wiadomości z miasta i prowincji. 13.05 Program na dzisiaj. 13.10 Chwilka Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami. 13.15 Muzyka popularna. 14.00 Melodia z filmów. 14.45 „Co chciałbyś usłyszeć” — audycja dla dzieci w opr. Cio ci Hał. 15.15 Muzyka popularna. 15.45 Wiadomości gospodarcze. 16.00 Dźwięki popołudniowe. 16.10 Pogadanka aktualna. 16.20 Z zapomnianych naszych pieśni. 16.45 Zycie wszechświata — odczyt. 17.00 Audycja Poleska z Pińska. 17.30 Ulubione opery: „O powieści Hoffmanna” J. Offenbacha aud. w opr. St. Harasowskiej. 18.00 Muzyka baletowa. 19.00 „Kto ojeu zjadł gruszkę” — żart słuchowski. 19.30 Odczyt wojskowy. 19.45 Przy wieczery w wykonaniu Orkiestry Rozgłośni Wileńskiej pod dyr. W. Szczepańskiego i solistów. 20.15 „Almanachy i noweliki z przed stu laty” — odczyt wygłosi C. Zgorzeleński. 20.30 „Przechadzka po Wystawie Hodowlanej na Targach Północnych w Wilnie. Sprawozdawca Wysocki. 20.40 Audycja informacyjna. 21.00 Koncert chopinowski w wykonaniu Henryka Sztompki. 21.40 Muzyka z płyt. 22.00 W przerwie: Wiadomości dziennika radiowego. 22.50 Muzyka z płyt. 23.00 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego. 23.05 Zakończenie programu.

Rejestracja do służby pomocniczej

Zarząd Związku b. Ochotników Armii Polskiej Oddział w Wilnie, wzywa wszystkich swych członków by począwszy od dnia dzisiejszego w godzinach wolnych od zajęć zawodowych bezwzględnie stawili się do kompanii rowów ochronnych dla ludności na terenie miasta Wilna.

Biorący udział w kopaniu rowów winni przedstawić Zarządowi zaświadczenie od kierownictwa robót.

Rejestracja młodzieży szkolnej do służby pomocniczej odbywać się będzie od wtorku 29 bm. we własnych budynkach szkolnych w godzinach przedpołudniowych.

Do rejestracji winna się zgłosić młodzież szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych (gimnazjum i liceum), ponadto może się zgłaszać młodzież wyższych klas (V—VII) szkoły powszechnej.

W związku z tym wzywa się nauczycieli wszelkich rodzajów szkół m. Wilna do stawiania się we własnych budynkach szkolnych we wtorek 29 bm. w godzinach przedpołudniowych.

Rejestracja pracowników fachowych

Przysposobienie Wojskowe Kobiet komunikuje, o rozpoczęciu rejestracji pracowników fachowych, jak: krawcowe, praczkі, szwaczki itp. Zapisy przyjmuje się w lokalu Towarzystwa Opieki nad Dziewczętami przy ul. Gimnazjalnej Nr 4 m. 1 codziennie w godzinach 10—15.

BARANOWICZE

WTOREK, dnia 29 sierpnia 1939 r.

6.56 Pieśń poranna. 13.00 Wiadomości z naszych stron. 13.10 „Melodie i piosenki ludowe (płyty). 13.50 Nasz program. 14.00 „Taniec artystyczny i ludowy” (płyty). 17.00 Muzyka dawnych wieków (płyty z Wilna). 17.45 Skrzynka ogólna (z Warszawy). 20.25 Przygotowanie pszczoł do zimowania” — pogadanka. 20.35 Wiadomości dla naszej wsi

ŚRODA, dnia 30 sierpnia 1939 r.

6.56 Pieśń poranna. 13.00 Wiadomości z naszych stron. 13.10 „W kółko o miłości” (z dowcipnymi zapowiedziami speakera) (płyty). 15.55 Nasz program. 14.00 „Roman tycy — koncert z płyt. 14.30 Pogadanka L.O. O. P. 14.35 „Audycja żołnierska” (płyty). 14.45 „Wszystkiego po trochu” — audycja dla dzieci. 17.00 Muzyka opisowa (płyty z Wilna). 17.30 Ulubione opery — audycja (z Wilna). 20.25 Poznajmy Polskę: „Zakopane — stolica polskich gór” — pogadanka. 20.35 Wiadomości dla naszej wsi. 22.00 „Almanachy i noweliki z przed stu laty” — odczyt z Wilna. 22.15 Piosenka o miłości — pocudanka muzyczna z ilustracjami z płyt (z Wilna).

MARY RICHMOND

MIŁOŚĆ I PODEJRZENIE

Przekład autoryzowany z angielskiego W. M.

Strzeszenie początku.
Przeprowadzając śledztwo w sprawie zamordowania Lilian Crane i porwania jej córki, Hardinge ze zgrozą stwierdził, że z sążnią nieuchwytliwych zbrodniarzy współdziała jego narzeczoną, Elżbieta Cornwall. Polecła ją zabić. Właściciele mając dostateczne dowody jej udziału w zbrodniach, choć z niej wydobyć informacje o pozostałych współzbrojnych. Wobec oporu Elżbiety aresztowano ją na podstawie sfalszowanego rozkazu aresztowania, aby ją strasznie zmusić do szczepienia. Je dnakże w drodze do Auclandu Elżbieta udało się wykopać podstępem Hardinge'owi rewolwer i próbować ucieczki z aresztu.
(Ciąg dalszy)
— Teraz wszystko będzie dobrze. Kłowa do góry, dziewczynko, nie bój się!
— Jestem naprawdę przerażona, Jerzy, on rozzerwie mnie na kawałki, jak ty wyjdiesz!
— Zrobi to niezawodnie, gdy podejdziesz do drzwi. Ale jeżeli będziesz siedziała spokojnie koło ognia, nie dotknie cię. Oswald dorzucił drzewo do kominka — i będziesz miała zachwilę wesołe światło.
Dłuższy czas po odejściu mężczyzny Elżbieta nie odważyła się poruszyć. Pluto wydawał się zupełnie spokojny: leżał trzymając łeb między łapami, ale nie spuszczał z niej oczu. Ogień zaczął wkrótce płonąć żywiej, więc wyciągnęła dłoń zgrabiając ręce. Pragnęła gorąco, żeby doktor Miller nadszedł wreszcie. To oczekiwanie szarpało nerwy!... Spojrzała na psa: miał zamknięte oczy; chwiała Bogu, zasnął. Należało korzystać ze sposobności. Gdyby się jej udało przemknąć koło niego i wydostać na dwór, miałaby pewną nadzieję ucieczki. Nie słyszała, aby ktoś z mężczyzny kręcił się koło domku. Odnalazłaby niedługo najbliższy posterunek piloci i porozumiałaby się z Piotrem.
A potem...
Powstrzymując oddech, zaczęła się skradać jak złodziejka ku wyjściu. Pies leżał na samym progu: musi przestąpić przez niego! Podirzymując suknię nad ko-

— lamami, podniosła nogę. Śpiący pies, jakby tknięty prądem elektrycznym, zerwał się i, szczerząc zęby, skoczył na nią. Elżbieta krzyknęła przeraźliwie i cofnęła się, wyciągając przed siebie ręce, by go odepchnąć. Ale pies nie dotknął jej, mimo że kłapał zębami. Poczula za sobą twarde kontury krzesła, i padła na nie bez sił. Wtedy dopiero Pluto powrócił na swój posterunek, pokazując jeszcze parę razy kły w groźnym pomruku.
Gdy doktor wszedł do pokoju w parę chwil później, Elżbieta, skulona na krześle, płakała rozpaczliwie, owczarek zaś cicho warczał.
— No no, co to wszystko znaczy?? — Miller położył worek, który przyniósł ze sobą i podszedł do ognia. Elżbieta spojrzała na niego błagalnie.
— O, proszę, wyrzuć tego psa, boję się go okropnie!
Doktor roześmiał się pobłaźliwie.
— Czy byłeś niegrzeczny, Pluto?... ho... ho...: On się tylko bawił... No, dobrze! — pochylił się i dotknął łba psa. — Wynoś się, piesku!
Pluto wysunął się za drzwi z podwinionym ogonem.
— A teraz, skoro się już trochę uspokoiłaś, możemy pomówić. — Przysunął sobie krzesło i usiadł naprzeciwko: — Jesteś strasznie męcząca, moja panno! Miałem niemało kłopotów z twoją winą.
Elżbieta otarła łzy i spojrzała na niego odważnie.
— Dlaczego mnie tu przywieźli? — zapytała.
— Dlatego, żeby ten wólbński detektyw, z którym zaręczyłaś się nieopatrnie, nie mógł się zaarrestować znowu! Powinnaś być wdzięczna, że cię uratowałem od wzięcia, nie do dobrego ciebie tam nie czekało, moja droga!
Potrząsnęła głową.

— Nie, to nie jest właściwy powód! Nie próbuj mnie oszukiwać. Powiedz mi prawdę.
— Powiedziałem ci prawdę. Nie chcę dopuścić do tego, żeby cię znowu aresztowali.
— Pan Hardinge odnajdzie mnie! — powiedziała szybko.
— O, nie, nie znajdzie! Twój ukochany myśli, że nie żyjesz!
— Że nie żyje?
— Tak, ja tak... urządziłem wszystko, że można było przypuszczać, iż zginęła w czasie pożaru w Charlcote. Posłałem po Hardinge'a i sam widział zniszczenie, jakiego dokonał ogień!... te... szczęśliwi! O nie, przejmuję się tym zbytnio! Uwierzył najzupełniej, że ogląda kosteczki swojej ukochanej Elżbiety.
Zabrakło jej tchu. Chwyciła ustami powietrze i krzyknęła:
— Co wyście zrobili?
— Coś, czego, obawiam się nie zechcesz pochwałać! Ale nie o to chodzi. Opanuj się moja droga i posłuchaj mnie uważnie! Wólbński Hardinge nie odnajdzie cię, rozumiesz: wcale cię nie odnajdzie! Jesteś w moich rękach, zdana całkowicie na moją łaskę i nie łaskę! Jeżeli będziesz rozsądna i postąpisz tak, jak ja zażadam, to obiecuję ci, że nie złego cię się nie stanie. A jeżeli będziesz głupi i uparta... — Urwał, a milczewie jego było groźniejsze od słów.
— Mów dalej — powiedziała Elżbieta. — Czy mi grozisz? Śmiercią? Bo ja się tego wcale nie boję! — roześmiała się pogardliwie. — Życie nie jest takie cudowne, przynajmniej ja nie miałam okazji się nim zachwycać!
— Spojrzał jej prosto w oczy i wzrok jego był prawie dobrotliwy.
(D. c. n.)

KURJER WILEŃSKI

WYDANIE WIECZORNE

Mur wojenny otacza Niemcy

Depresja społeczeństwa niemieckiego

(Obsługa specjalna „Kurjera Wileńskiego“)

PARYŻ. Gorączka wojenna, która objęła Europę nigdzie nie wywołała wśród ludności tak deprymującego wpływu jak w Niemczech. Wpływy dzienniki belgijskie zamieściły dziś relacje własnych korespondentów z Berlina, świadczące o wielkim niepokoju, jaki ogarnął naród niemiecki. „Nation Belgique“ zamieszcza następującą barwną relację telefoniczną swego specjalnego wysłannika:

„W Berlinie jest szczególnie nieprzyjemnie. Nastroje mas dławia przybysza. Berlińczycy zmienili się nie do poznania. Wyraz trwogi zastąpił na twarzach. Trwogi i wyczekiwania. Oczy przechodniów zdaje się mówić: Czy Führer cofnie się, czy też zdecydowanie pchnie naród niemiecki w otchłań nieszczęścia, którego głębię trudno przewidzieć. Szczególnie ciężko podzielała reglamentacja w restauracjach. Nie pomagają wielokrotnie urzędowe wyjaśnienia władz, że Niemcy są bardzo dobrze zaoprowizowane, lecz oszczędność na samym początku da gwarancję, że następnie głód nie wyrzuci miecza z ręki niemieckiego żołnierza. To są frazesy, frazesy co do których Niemcy nie przywiązują już wagi. Mają już dość elokwencji swego Führera.

Największy ruch panował wczoraj w Berlinie w godzinach wieczornych koło pałacu kanclerskiego, gdzie odbywała się długotrwała rozmowa posła brytyjskiego Hendersona z kanclerzem Hitlerem. Poseł Henderson opuścił pałac kanclerski o godz. 23 min. 40, po czym u Hitlera rozpoczęła się narada, w której wzięli udział zarówno przedstawiciele armii z głównodowodzącym generałem Brauchitschem na czele oraz dostojnicy partyjni.

Himmler contra Hitlerowi

Sensacyjnie brzmi wiadomość podana przez agencję „Furnier“, że szef Gestapo Himmler, nie jest zwolennikiem wojny. Ostatnio Himmler odbył kilka konferencji z kanclerzem, któremu wskazał na nieprzychylnie nastroje panujące w społeczeństwie niemieckim, na mnożące się bez przerwy wypadki niesubordynacji.

Kobiety w Berlinie rzuciły się na szyny kolejowe

Wczoraj na dworcu w Berlinie rozegrały się dramatyczne wypadki. Przed odejściem pociągów z rezerwistami, wiele kobiet rzuciło się na szyny kolejowe przed lokomotywami, krzycząc „oddajcie nam naszych mężów i synów“. Agenci Gestapo aresztowali wiele kobiet. Szloch, płacz i krzyki w halach dworcowych przedostawały się na ulice, gdzie gromadziły się podniecone tłumy.

Niemcy w pierścieni bagnetów i luf armat

Tej nocy na terenie królestwa belgijskiego dokonano dalszych zarządzeń mobilizacyjnych. Na granicy niemieckiej budowane są zasieki z drutu kolczastego.

W Holandii ogłoszono mobilizację 15 roczników. Cała granica niemiecka została szczerlnie obsadzona. Mosty łączące Holandię z Niemcami zostały podminowane. Ruch pociągów międzynarodowych wstrzy-

(Dokończenie na str. 2)

Wojna czy pokój?

W chwili obecnej przesądzone są losy świata
Gabinet brytyjski rozpoczął obrady

LONDYN. O g. 14.45 rozpoczęło się posiedzenie Izby Gmin. Spodziewane jest, że na posiedzeniu tym, poza ogłoszeniem odpowiedzi W. Brytanii, udzielonej Hitlerowi przez Hendersona, będzie również podana do wiadomości treść pisma kancl. Hitlera, doręczona w Berlinie dziś rano ambasadorowi W. Brytanii.

Posiedzenie angielskiego parlamentu jest prawdopodobnie jedną z ostatnich scen przed finałem dramatu p. t. „wojna nerwów“.

LONDYN. (Obsl. Sp.) Dzisiejsze dzienniki londyńskie podają szczegóły, które towarzyszyły doręczeniu kanclerzowi Hitlerowi przez ambas. Hendersona odpowiedzi rządu angielskiego.

Ambasador został przyjęty przez Hitlera w gmachu kancelarii rządowej. Przed gmachem posła spotkał sekretarza stanu Meisner i starszy adiutant Hitlera Brückner.

Rozmowa między Hendersonem i Hitlerem trwała 1 godzinę i 10 minut, po czym Henderson odbył NARADY Z MINISTREM RIBBENTROP. Rolę tłumacza pełni poseł Szmidt.

W Londynie spodziewają się dziś jeszcze powrotu Hendersona. „Daily Telegraph“ donosi, że po odejściu posła Hendersona Hitler odbył długotrwaną naradę z zastępcą Führera Rudolfem Hessem i feldmarszałkiem Goeringiem. Tekst odpowiedzi angielskiej trzymany jest na razie w tajemnicy i zostanie ogłoszony dopiero na dzisiejszym posiedzeniu parlamentu angielskiego. Zdaniem kół londyńskich dziś zapadnie w Berlinie ostateczna decyzja.

Aczkolwiek tekst odpowiedzi nie jest znany, prasa londyńska utrzymuje, że jest ona negatywna dla propozycji Hitlera. Rządy francuski i polski zostały o niej powiadomione i odpowiedź Brytanii uzyskała aprobatę Francji i Polski.

Londyńskie gazety donoszą, że w naradzie u kanclerza uczestniczył również protektor Czech, von Neurath. Londyńskie koła utrzymują, iż aczkolwiek położenie jest bardzo poważne, to jednak **MOŻLIWOŚĆ POKOJOWEGO ZAŁATWIENIA KRYZYSU NIE JEST WYKLUCZONA.**

W. BRYTANIA, KONTYNUUJE SPOKOJNIE PRZYGOTOWANIA WOJENNE. OPINIA ANGIELSKA JEDNOCZEŚNIE APROBUJE NIEUSTĘPLIwą POZYCJĘ RZĄDU ANGIELSKIEGO.

LONDYN. (Obsl. sp.) Oficjalny „Times“ potwierdza, że stanowisko W. Brytanii jest nieustępliwe. W. Brytanii uprzedziła Niemcy i ze spokojem szykuje się do ewentualnej rozgrywki.

Nowy incydent na granicy polsko-słowackiej

Bohatera śmierć oficera polskiego

WARSZAWA. (Obsl. Sp.) Wczoraj po zdradzieckiej deklaracji premiera „niepodległej“ Słowacji sprowokowany został przez Niemców i członków

gwardii Glinki, incydent graniczny polsko-słowacki. W czasie tego incydentu zginął śmiercią bohatera oficer polski.

Pogrom sklepów żywnościowych w Berlinie

BERLIN. (Obsl. Sp.) Paniczne nastroje, panujące w Berlinie nie dały się ukryć. Wczoraj radio niemieckie nadało znamienne przemówienie radcy ministerialnego Böleke, które potwierdziło wiadomości prasy zagranicznej o panicznych nastrojach w Niemczech.

W swoim przemówieniu dygnitarz narodowo-socjalistyczny stwierdził, że w Berlinie zaszły niesłychane wypadki rozbicia i rabowania sklepów żywnościowych. Tego rodzaju akty w państwie socjalistycznym, mówił nie mogą być tolerowane. Po dłuższych wywodach, uzasadniających wprowadzoną przez rząd hitlerowski, reglamentację produktów żywnościowych, minister Böleke oświadczył, że każde tego rodzaju nowe wystąpienie potraktowane zostanie jako zdrada państwa.

Nagle posiedzenie Litewskiego Sztabu Generalnego

KOWNO. (Obsl. Sp.) Wczoraj późno wieczorem zwołano zostało przez generała Raszkutisa nagłe posiedzenie Rady Wojennej i Sztabu Generalnego Litwy.

Na posiedzeniu tym, które przeciągnęło się do późna w nocy omawiana była obecna naprzężona sytu-

acja w Europie oraz kroki jakie ma przedsięwziąć Litwa dla obrony swych granic.

Z godziny na godzinę oczekuje Litwa nowych zarządzeń wojskowych. W Kownie odczuwa się podniecony nastrój. Gazety przynoszące ostatnie wiadomości są rozchwytywane.

Posel niemiecki złożył zapewnienie rządowi litewskiemu o poszanowaniu przez Niemcy neutralności Litwy.

Woldemaras powrócił do Litwy

KOWNO. (Obsl. Sp.) Dziś powrócił do Litwy były premier Woldemaras. Niezwłocznie po przybyciu na stację graniczną Woldemarasa aresztowano i odstawiono do więzienia.

Jak przypuszczają zostanie on w dniach najbliższych zwolniony, po podpisaniu zobowiązania, że osiadzie na roli i nie będzie brał udziału w życiu politycznym kraju.

Stany Zjednoczone poprą front pokoju

WASZYNGTON. (Pat.) Tekst dekretu o zwołaniu sesji nadzwyczajnej kongresu jest już gotowy i oczekuje jedynie na podpis Roosevelta, który — jak się wyraził — czeka tylko na moment, gdy „konflikt stanie się dostatecznie pewnym“. Potwierdzają się pogłoski, że kongres, zgodnie z życzeniem Roosevelta uchwali maksymalną pomoc dla Francji i Anglii bez wiązania Stanów Zjednoczonych do wojny. Czynnikiem decydującym jednak będzie rozwój sytuacji w Europie.

Obecnie odnosi się wrażenie, że rząd Stanów Zjednoczonych chciałby, aby przegłosowano ustawę o neutralności w brzmieniu projektu Blooma, aprobowanym przez Roosevelta. Projekt ten zezwala na neutralność przychylną w stosunku do Francji i Wielkiej Brytanii i nie żąda od obywateli Stanów Zjednoczonych „neutralności w słowach, a nawet w myślach“, jak to było w roku 1914.

Londyn przygotowany do obrony przeciwlotniczej

300 tysięcy łóżek w szpitalach i mobilizacja 42 tysięcy lekarzy

LONDYN. (Obsl. sp.) W Londynie przyszykowano 300 tysięcy łóżek. Zmobilizowano 42 tysiące lekarzy.

Ostatni pociąg z Francji do Niemiec

całkowite zamknięcie granicy francusko-niemieckiej. Balony obserwacyjne wzdłuż linii Maginota i linii Zygfryda

PARYŻ. (Obsl. sp.) Agencja „Havas“ komunikuje oficjalnie o całkowitym zamknięciu granicy niemiecko-francuskiej. Granica najpierw została zamknięta po stronie francuskiej. Ostatni pociąg przeszedł przez most kolejowy koło Strasburga dziś o godzinie 9 rano.

Dziś wstrzymano również odejście pociągów tranzytowych przez Belgię na pół-

nocnym dworcu paryskim. Niezwłocznie po całkowitym zamknięciu granicy nad liniami Maginota i Zygfryda podniesiono balony obserwacyjne. Po obu stronach granicy odbywają się bez przerwy ruchy wojsk. Granica zaczęła się w oczekiwaniu dalszych wydarzeń.

Sopoty ewakuowane

BERLIN. (Obsl. Sp.) Dziś rano niemieckie biuro informacyjne w komunikacji donoszącym o wojennych przygotowaniach na granicy polsko-gdańskiej, podało, że Sopoty zostały ewakuowane przez ludność. Ewakuacja odbywa się drogą morską.

Ochrona kanału Panamskiego

WASZYNGTON. (Pat.) Departament wojny ogłasza, iż zamierza podnieść do 24 tysięcy stan liczebny armii, przeznaczony dla ochrony kanału Panamskiego.

Depresja społeczeństwa niemieckiego

(Dokończenie ze str. 1-ej)

mano. Na razie między Niderlandami i Trzecią Rzeszą kursują jedynie nieficjalne pociągi miejscowe. Wszystkie statki holenderskie wezwane zostały przez admiralację do swych baz macierzystych. Żegluga statków handlowych między Holandią i W. Brytanią została dziś rano wstrzymana.

Cała Holandia wysłuchała wczoraj w skupieniu przemówienia radiowego królowej Wilhelminy. W przemówieniu tym transmitowanym również dla kolonii holenderskich, królowa Wilhelmina oświadczyła: Sytuacja jest bardzo poważna. Nie tracimy jednak wszelką nadzieję na pokój. Mam nadzieję, że neutralność nasza na wypadek wojny zostanie uszanowana, gdyby nie, cały naród holenderski przeciwstawi się agresorowi wszystkimi swoimi siłami. W końcu swego przemówienia królowa wezwała naród holenderski do jedności i zgrupowania się dokoła rządu.

Oreddie rządu szwajcarskiego.

W Szwajcarii w ciągu nocy zmobilizowano kilka dalszych roczników. Radio berneńskie podało oreddie premiera Rządu Federalnego w którym jest mowa o groźnej sytuacji w Europie. Pokojowe załatwienie dojrzewającego konfliktu wojennego nie jest wykluczone. Cały naród szwajcarski, który zadeklarował swoją neu-

tralność, powinien zachować spokój. Wszyscy Szwajcarzy na wypadek agresji od żołnierza do generała powinni spełnić sumiennie swój obowiązek.

Dziś o godz. 5 rano 100 tysięczna armia szwajcarska obsadziła szeszelnie granicę niemiecką. Wszystkie prześciecia górskie zostały obwarowane. W miastach przedsięwzięto kroki przeciw napadom lotniczym. W Bernie, Zurychu, Genewie i w innych miastach szwajcarskich odbyły się dziś przed południem demonstracje patriotyczne.

Również w Danii ogłoszono zarządzenia mobilizacyjne. Na granicy niemieckiej podjęto prace ochronne.

W Niemczech zarządzenia wojskowe w krajach sąsiadujących wywarły wielkie wrażenie. Naród niemiecki dowiadyuje się, że dokoła jego granic wyrósł mur bagnietów i najezonych łuf armatnich, wrogich planom agresywnym führera.

Jeszcze urzędują dyplomaci mimo że prowokacje niemieckie na granicy polskiej trwają nadal. Mimo ostatecznego ujarzemia przez Niemcy Słowacji, co znalazło wyraz w plugawej deklaracji premiera słowackiego Tiso, losy wojny i pokoju nie zostały jeszcze zdecydowane.

W kołach dyplomatycznych utrzymuje się przekonanie, że decydującym dniem w rozgrywce dyplomatycznej, poprzedzającej wybuch ewentualnej wojny, będzie dzie-

jutrzejszy. Panuje przekonanie, że rozmowy między Berlinem i Londynem nie zakończą się na odpowiedzi udzielonej Hitlerowi przez rząd W. Brytanii za pośrednictwem Hendersona, ani spodziewaną dziś w godzinach wieczornych odpowiedzią kanclerza Hitlera.

Włoski Sfinks.

Zdaniem kół politycznych wielką rolę w wyjaśnieniu sytuacji odegra Mussolini, wciąż jeszcze trwający w zagadkowej pozycji sfinksa. Oficjalne odsunięcie się Mussoliniego, powinno ostatecznie załamać kanclerza. Wyясnienie tej sytuacji nastąpić ma ada dzień.

Zapomniano o... Goethem

W audycji propagandowej przeznaczonej dla Niemców, po scharakteryzowaniu obecnej sytuacji w Europie, radio francuskie przypomniało Niemcom, że dziś upływa 190 rocznica narodzin największego Niemca Johanna Wolfganga Goethego, szanowanego przez całą kulturalną ludzkość. Wolfgang Goethe, zaznaczył speaker radiowy, nie był narodowym socjalistą, a więcej wślawił Niemcy niż ktokolwiek inny.

Charakterystyczne, że w Rzeszy zupełnie zapomnieli pod wpływem Hitlera o rocznicy najslawniejszego Niemca.

Całkowita blokada towarowa Niemiec 12 milionów bagnietów na straży pokoju Europy

LONDYN. (Obsl. Sp.). Biuro „Reutera“ w omówieniu sytuacji politycznej stwierdza, iż obecnie we Francji, Anglii, Polsce, Turcji, Jugosławii, Rumunii oraz w t. zw. państwach neutralnych zmobilizowano i skierowano ku granicom 12 milionów bagnietów które strzegą pokoju europejskiego.

Poranna prasa angielska podkreśla, że z powodu odwołania żeglugi towarowej przez większość państw europejskich, FAKTYCZNA BLOKADA TOWAROWA NIEMIEC STAŁA SIĘ JUŻ FAKTEM DOKONANYM.

Małe dzieci w razie alarmu

W związku z pogotowiem obronnym kraju, minister opieki społecznej wydał za rządzenie, które przewiduje środki ułatwiający w razie zabląknia się dziecka — odnalezienie jego opiekunów.

W myśl tego zarządzenia każde dziecko do lat siedmiu, dzieci zaś głuche, niepełne, nedorozwinięte itp. — bez względu na wiek, należy zaopatrzyć w szyldzik płócienny wymiaru mn. w. 15 cm x 8 cm, który po wypełnieniu wyraźnym i możliwie frwałym napisem (aramentem wiecznym, olówkiem kopiowym) winien być mocno przyszyty na spodniej stronie ubrań dziecka na plecach (niemowlęta mogą mieć szyldziki papierowe, włożone razem z innym dokumentami do woreczka i zawieszane na szyjce jak szkaplerzyki).

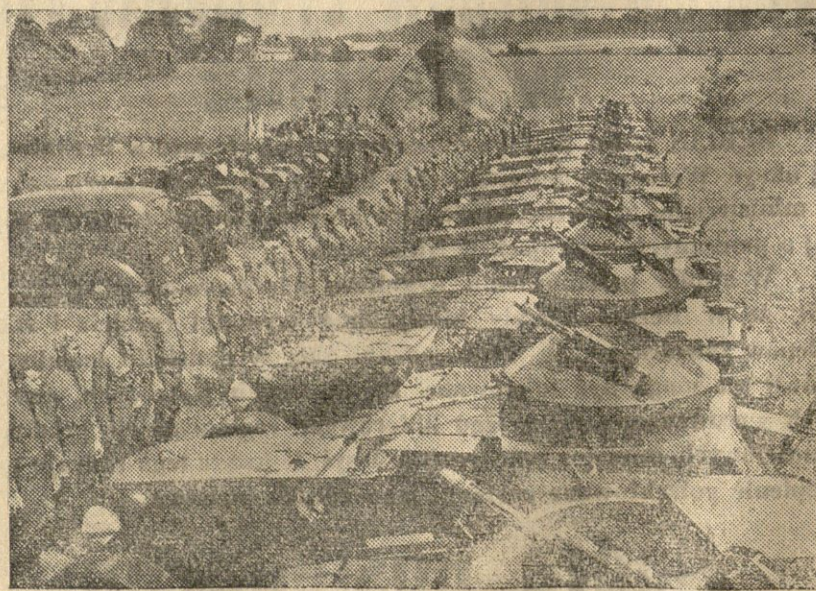
1. Napis na szyldziku powinien zawierać: imię dziecka, bez zdrobnień, nazwisko z niezmienną końcówką, datę i miejsce urodzenia, imiona rodziców i nazwisko rodowe matki, adres mieszkania z podaniem województwa.

2. Niezależnie od powyższego należy każde dziecko bez względu na wiek — o ile pozwala na to jego rozwój umysłowy — nauczyć recytować bezbłędnie te same dane, które przewiduje napis na szyldziku.

3. W razie jakiegokolwiek alarmu należy ponadto zawiesić dziecku na szyję przygotowany poprzednio i zaszyty woreczek na mocnej tasemce, zawierający najwazniejsze dokumenty, a przede wszystkim wypis metryki.

OBYWATELU, CZYŚ już kopał rowy?

Ameryka w pogotowiu bojowym

„Armia żelaznych koni“, jednostki sił wojskowych St. Zjednoczonych AP. w Knox. Maszyny te brały udział w specjalnych ćwiczeniach, określających szybkość zmotywowanej armii St. Zjednoczonych

Radio niemieckie zaprzecza wiadomości „Kuriera Wileńskiego“

WILNO. Podana we wczorajszym wieczornym wydaniu „Kuriera Wileńskiego“ wiadomość o unieszkodliwieniu zamachu na kanclerza Hitlera, który miał być wykonany na posiedzeniu Reichstagu w operze Krola i o odwołaniu z tego powodu posiedzenia, jak również o aresztowaniu posłów norodowo socjalistycznych i dygnitarzy hitlerowskich, którzy uknuli spisek przeciwko kanclerzowi,

doczekała się wczoraj oficjalnego sprostowania przez radio niemieckie.

W godzinach wieczornych radio niemieckie zaprzeczyło tym wiadomościom, twierdząc, że posiedzenie Reichstagu w Gmachu Opery Krola nie doszło do skutku jedynie ze względu na to, że obecnie przebudowywane są fundamenty gmachu, gdyż na tym miejscu ma powstać największa salla światła.

Uchwała kupiectwa polskiego w Nowogródku

Nadzwyczajne walne zebranie członków Stowarzyszenia Kupców Polskich w Nowogródku poświęcone było obradom nad sprawą zaopatrywania sklepów w artykuły codziennego użytku. Zjazd po zapoznaniu się z całokształtem tego zagadnienia uchwalił następującą deklarację:

„W obliczu wypadków natury politycznej oraz sytuacji, w której na każdym obywatelu państwa spoczywa niejako podwójny obowiązek, kupiectwa chrześcijańskie w Nowogródku, stojąc zdecydowanie na stanowisku całkowitego i chętnego spełniania ciężących na nim obowiązków jednogłośnie postanawia prowadzić swoje interesy zgodnie z etyką chrześcijańską i z punktu widzenia potrzeb społeczeństwa, posiadać zawsze na składzie potrzebne asortymenty towaru, a przede wszystkim artykuły przewidziane w planie apro-

wizacyjnym, pilnować ściśle cen ustalonych w cennikach, stosować się kamie i lojalnie do zarządzeń władz państwowych, samorządowych, organizacyjnych i innych organów społecznych powołanych do służby pomocniczej i obywatelskiej, zachowaniem swoim świecić przykładem karności obywatelskiej“.

Złóż ofiarę na FON

willu ryby przy pomocy gluszenia ich granatami. W pewnej chwili jeden z granatów eksplodował, odrywając rybakom ręce.

Zmasakrowani w straszliwy sposób postanowili popiełnić samobójstwo, rzucając się w nurty Willu. Uratowano ich jednak i przewieziono do szpitala.

Nie czas na rozmowy...

OSLO. (Pat). Zwołana na jutro konferencja min. spr. zagr. państw nordyckich została odwołana.

... ale na mobilizację

OSLO. (Pat.). Rząd norweski postanowił wzmocnić obronę wybrzeża norweskiego. Zarządzenie to dotyczy pierwszego dywizjonu kontrtorpedowców, 4-go i 5-go dywizjonów torpedowców oraz 2-giej eskadry sil. lotniczych.

Komunikacja lotnicza we Włoszech zawieszona

RZYM. (Obsl. Sp.). Agencja „Stefani“ podaje: Dziś wydane zostało zarządzenie Mussoliniego zawieszające wszelką komunikację lotniczą nad obszarem Włoch.

Agitacja antyniemiecka w Kłajpedzie

RIGA. (Obsl. Sp.). W Kłajpedzie rozrzucono i rozplakatowano wczoraj tysiące odezw wzywających do przeciwstawienia się Hitlerowi i jego planom wojennym.

„Precz z Hitlerem!“, „Precz z wojną!“.

Agenci Gestapo dokonali licznych aresztowań.

Napady okrętów niemieckich na francuskie kutry rybackie

PARYZ. (Obsl. Sp.). Agencja „Havas“ podała wiadomość o napadzie niemieckich okrętów na francuskie kutry rybackie. W nocy niemieckie biuro informacyjne ogłosiło demanti.

Zmasakrowani usiłowali utopić się

Tragiczny wypadek w gminie żodziskiej

WILNO. Przed dwoma dniami donieśliśmy w „Kurjerze Wileńskim“ o tym, że do szpitala żydowskiego w Wilnie dostarczono dwóch zmasakrowanych w straszliwy sposób mieszkańców wsi Wojdzinięta, gminy żodziskiej: Aleksandra Szukšto i A. Gorodziecza.

Obecnie dowiadujemy się szczegółów tego wypadku. Jak się okazuje, obaj to-

REDAKTORZY DZIAŁÓW: Władysław Abramowicz — sprawy kulturalne litewskie i wiadomości z m. Lidy; Zbigniew Cieplik — kronika zamiejscowa; Włodzimierz Holubowicz — sprawozdania sądowe i reportaż „specjalnego wysłannika“; Witold Kiszkie — wiad. gospodarcze i polityczne (depešowe i telef.); Eugenia Masiejewska-Kobylińska — dział p. t. „Ze świata kobiecego“; Kazimierz Leczycki — przegląd prasy; Józef Maśliński — recenzje teatralne; Anatol Mikułko — felieton literacki, humor, sprawy kulturalne; Jarosław Nieciecki — sport; Helena Romer — recenzje książek; Eugeniusz Świaniewicz — kronika wileńska; Józef Świącicki — artykuły polityczne, społeczne i gospodarcze.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
Konto P.K.O. 700.312, Konto rozrach. 1, Wilno 1
Centrala. Wilno, al. Biskupa Bandurskiego 4
Redakcja: tel. 79. Godziny przyjęć 1—3 po południu
Administracja: tel. 99—czynna od godz. 9.30—15.30
Drukarnia: tel. 3-40. Redakcja rękopisów nie zwraca.

Oddziały: Nowogródek, Bazyliańska 35, tel. 169;
Lida, ul. Zamkowa 4/7, tel. 73; Baranowicze,
Ułańska 11; Żuk, Wojewódzka 5.
Przedstawicielstwa: Nieśwież, Kleck, Stonim,
Stożpe, Szczuczyn, Wołożyn, Wilejka, Głębokie,
Grodno, Pińsk, Wołkowysk, Brześć n/B.

CENA PRENUMERATY
miesięczna: z odnośnikiem do
domu w kraju — 3 zł., za granicą
6 zł., z odbiorem w administracji
zł. 2.50, na wsi, w miejscowościach, gdzie nie ma urzędu
pocztowego ani agencji zł. 2,50

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetr. przed tekstem 75 gr., w tekście 60 gr., za tekstem 30 gr., drobne 10 gr. za wyraz. Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie. Zastrzeżeń miejsca dla „drobnych“ nie przyjmujemy. Przydział ogłoszeń do odpowiednich rubryk zależy jest tylko od Administracji. Kronika redak. i komunikaty 60 gr. za wiersz jednosłpawoty. Do tych cen dolicza się za ogłoszenia cyfrowe tabelaryczne 50%. Układ ogłoszeń w tekście 5-linowy, za tekstem 10-linowy. Za treść ogłoszeń i rubrykę „nadesłane“ redakcja nie odpowiada. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń i nie przyjmuje zastrzeżeń miejsca. Ogłoszenia są przyjmowane w godz. 9.30 — 16.30 i 17 — 20.